

City Deal Fietsen voor Iedereen

Managementsamenvatting | 5 september 2023

Context van de City Deal Fietsen voor Iedereen

Met deze City Deal willen we bereiken dat zoveel mogelijk mensen gaan fietsen, die nu om uiteenlopende redenen niet kunnen fietsen. Om ervoor te zorgen dat mensen *gaan fietsen*, moeten zij een *fiets hebben* en *kunnen fietsen*. Deze City Deal concentreert zich op deze twee punten: toegang tot een veilige fiets en de vaardigheid om te kunnen fietsen. Daarbij helpt de City Deal voorwaarden te creëren, zodat aangesloten partijen deze twee onderdelen kunnen realiseren.

In Nederland zijn meer fietsen dan mensen; met elkaar hebben we 23 miljoen fietsen. Tegelijkertijd heeft van alle Nederlanders vanaf 6 jaar 12% geen fiets. En ca. 20% van de mensen fietst nooit of bijna nooit. In sterk stedelijk gebied zitten in elke klas gemiddeld 2 kinderen die geen fiets hebben, en fietst 1 op de 11 kinderen nooit of nauwelijks.

Er wordt in verschillende gemeenten en provincies al actie ondernomen op het *hebben* en *kunnen* fietsen. Wanneer partijen meer samenwerken en hun krachten bundelen, is er meer mogelijk dan wat er nu al gebeurt. Bijvoorbeeld doordat we projecten samen oppakken en van elkaar kunnen leren wat wel en niet werkt, zowel binnen bestaande projecten als binnen nieuwe. Daarom starten we deze City Deal Fietsen voor Iedereen, zodat uiteindelijk meer mensen een fiets hebben, kunnen fietsen en daadwerkelijk gaan fietsen.

Ook is er kennis nodig. Dat begint met goede data. Er is een redelijk overzicht van het probleem op nationale schaal. En in een enkel geval zijn er ook lokale cijfers beschikbaar. Veel gemeenten hebben echter nog geen inzicht in de aard en omvang van de opgave: wie er geen fiets hebben of niet kunnen of durven te fietsen, en waarom, hoe groot die groep is, etc.

Doel van de City Deal Fietsen voor Iedereen

Met deze City Deal willen we bereiken dat meer mensen gaan fietsen. Daarbij richt deze City Deal zich erop dat mensen die dat zelf niet kunnen organiseren worden geholpen met:

- Toegang tot een goed functionerende, veilige en passende **fiets hebben**. Toegang hebben tot een fiets gaat over zelf een fiets hebben of altijd over een (deel)fiets kunnen beschikken. Maar het gaat ook over je fiets kunnen betalen, (laten) onderhouden en weten hoe je diefstal kan voorkomen.
- De vaardigheden hebben om te **kunnen fietsen**. Kunnen fietsen gaat over de fysieke vaardigheid om te fietsen en het verkeersinzicht om dat veilig te kunnen doen.

Uiteindelijk draagt de City Deal zo bij aan de eerdergenoemde opgaven: **leefbaarheid, duurzaamheid, gezondheid, woningbouw, kansengelijkheid, toegang tot werk en onderwijs**.

Benadering City Deal Fietsen voor Iedereen

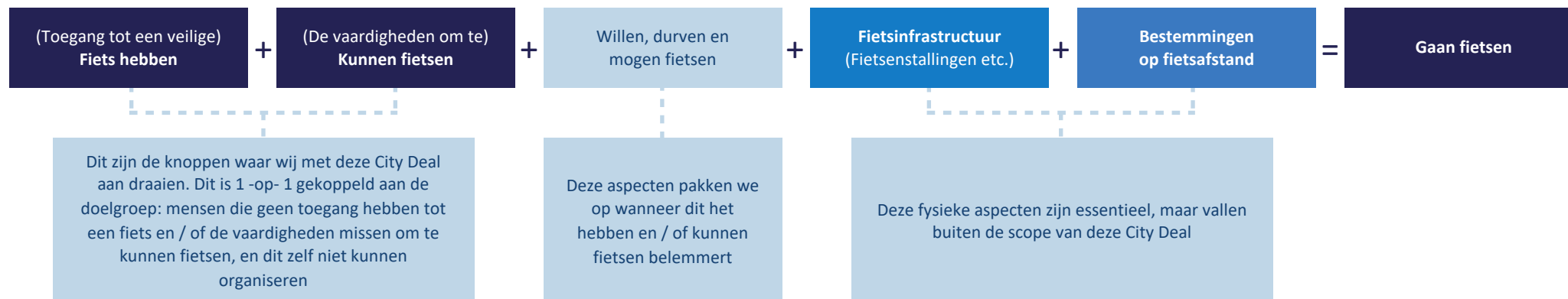
Deze City Deal richt zich op **fietsstimulering** door het door het opstarten, opschalen en bestendigen van **projecten** voor mensen, waaronder zeker kinderen, die nu om uiteenlopende redenen geen fiets hebben en/of niet kunnen fietsen.

Het succes van deze City Deal komt van onderop: projecten die in **de haarvaten van de maatschappij** plaatsvinden. Het gaat om lokale én landsbrede initiatieven, dicht bij mensen, in wijken, daar waar mensen het nodig hebben.

Tegelijkertijd zijn de deelnemers het er over eens dat er **meer impact te maken** is. Door projecten aan elkaar te koppelen (bijvoorbeeld marktplaats van fietsen), van elkaar te leren wat werkt en wat niet, projecten op te schalen door deze ook op andere plekken in de steden en in andere steden uit te voeren, meer kennis op te doen over de doelgroepen en effectiviteit van projecten, etc.

Deelnemers lopen er tegen aan dat er **gebrek aan capaciteit** is, handjes. Deels kunnen juist de maatschappelijke partijen hier in helpen door hun netwerken in te zetten, deels vraagt dit om duwers/trekkers in de vorm van (uitvoerende) projectleiders. En soms is er behoefte aan **extra financiële slagkracht** om een volgende stap te zetten.

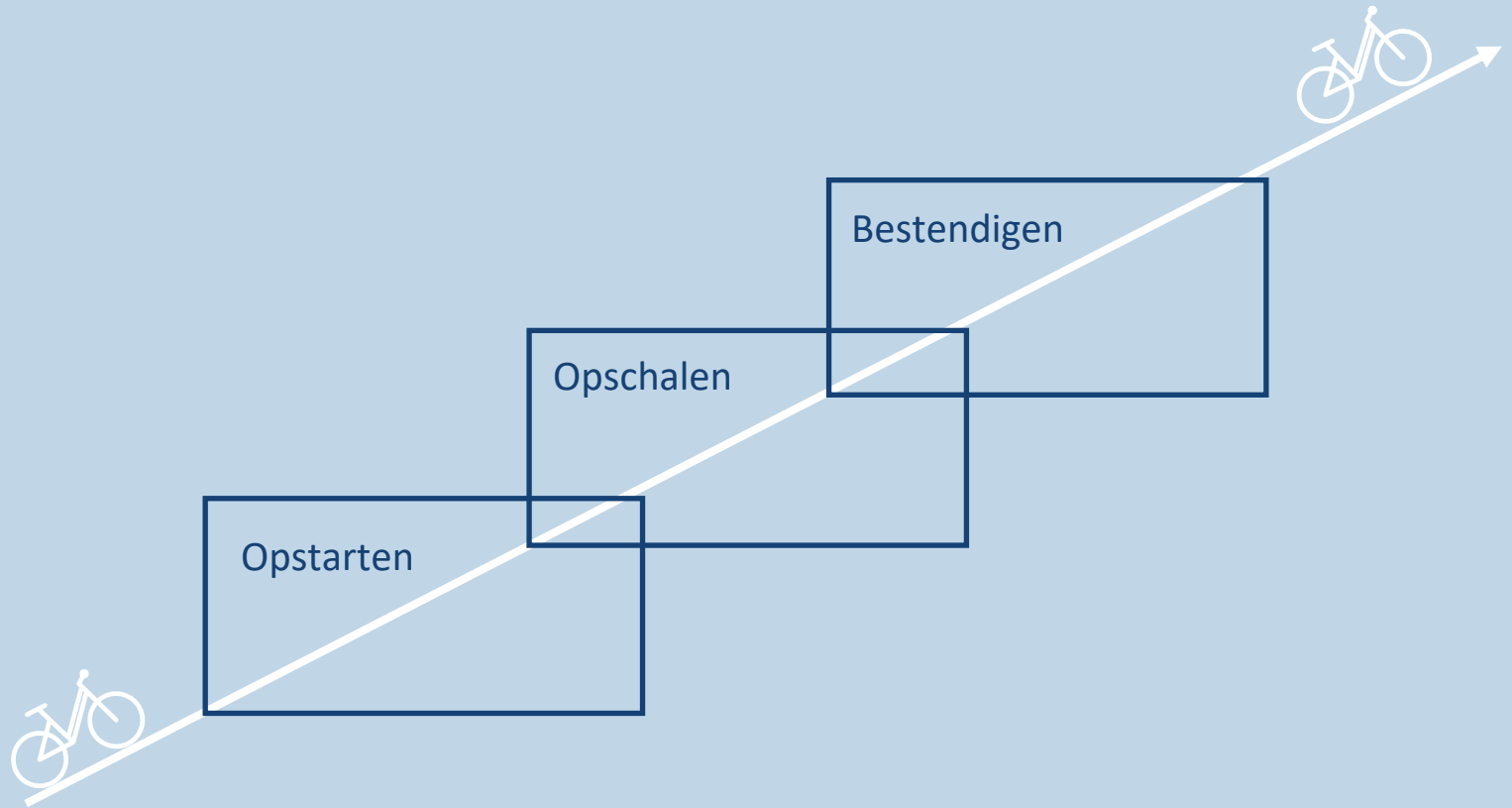
Scope City Deal Fietsen voor Iedereen

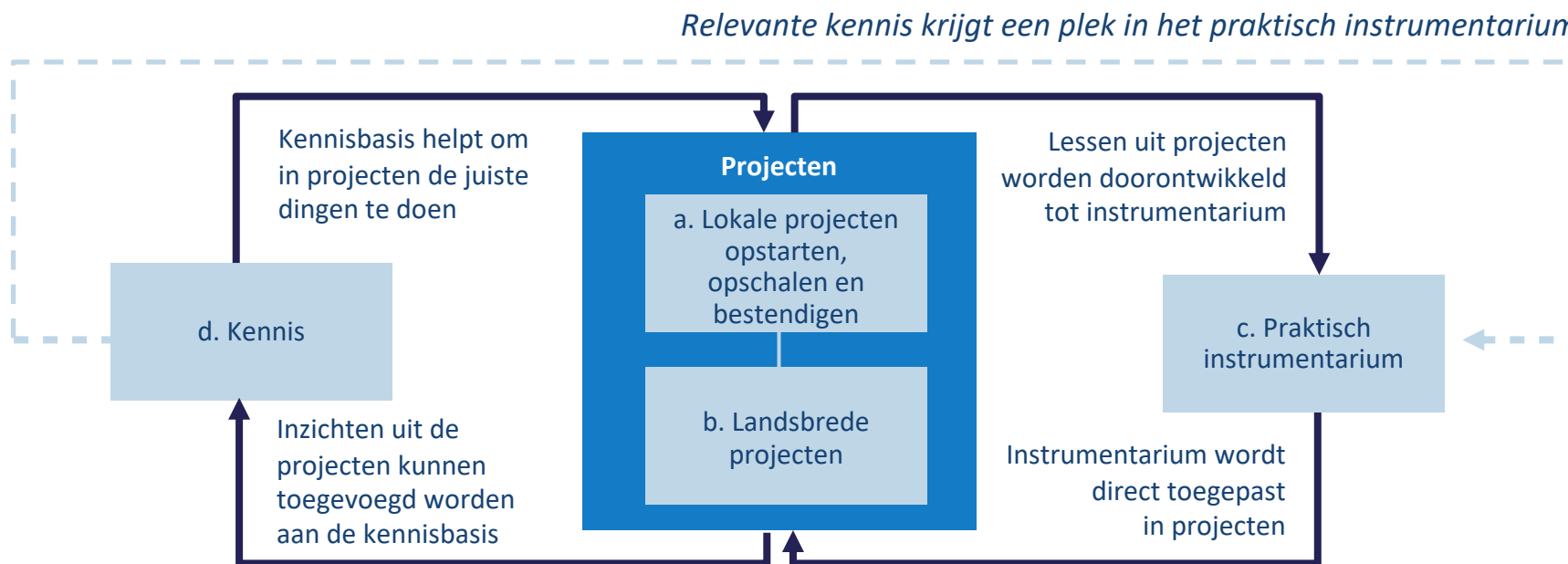
- De scope van deze City Deal is een fiets **hebben** en **kunnen** fietsen. Dat doen we via **fietsstimuleringsmaatregelen**
- Natuurlijk zijn er ook andere zaken **randvoorwaardelijk** om ervoor te zorgen dat mensen gaan fietsen.
- Ten eerste houding en beleving: mensen moeten wel **willen, durven en mogen** fietsen. Daar waar dit het hebben en kunnen fietsen belemmert, nemen we het mee in deze City Deal.
- Ten slotte is ook **fietsinfrastructuur** belangrijk: veilige fietspaden, goede netwerken, voldoende en veilige fietsparkeervoorzieningen, etc. Ook **bestemmingen op fietsafstand** zijn belangrijk. Hier is op verschillende plekken al aandacht voor. Deze fysieke aspecten vallen **buiten de scope** van deze City Deal.

Focus van de activiteiten

- Dit figuur toont de **drie stappen** in de ontwikkeling van fietsprojecten: opstarten, opschalen en bestendigen.
- De deelnemende partijen staan op verschillende plekken in deze stappen.
- In gemeenten die nog aan de start staan, ligt de focus op het **opstarten** van projecten.
- In gemeenten die al wat verder zijn, ligt de focus op **opschalen**. Datzelfde geldt voor landsbrede trajecten.
- Voor alle projecten geldt dat we aandacht hebben voor het **bestendigen**.

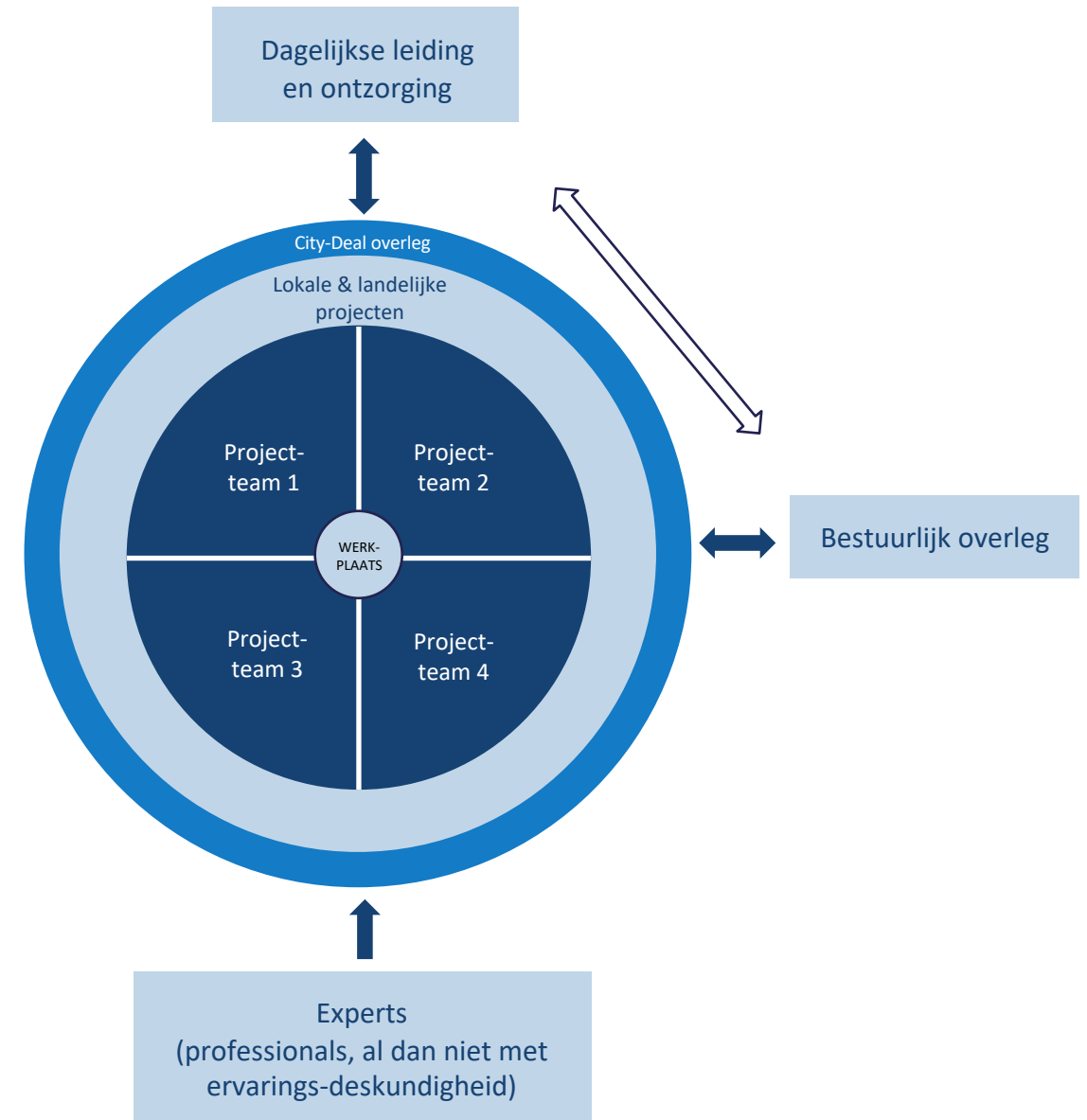
Themalijnen City Deal Fietsen voor Iedereen

- Centraal staan de projecten: **lokale projecten** (themalijn a) en **landsbrede projecten** (themalijn b).
- De lessen uit deze projecten worden doorontwikkeld tot een **instrumentarium** (themalijn c), dat ook direct weer toegepast kan worden in de projecten.
- Daarnaast is er behoefte aan **kennis** (themalijn d), die kan helpen om in de projecten de juiste dingen te doen.
- De projecten leveren op hun beurt weer inzichten die in de kennisbasis gebruikt kunnen worden.
- Ten slotte krijgt relevante kennis een plek in het instrumentarium.

Organisatie City Deal Fietsen voor Iedereen

- Centraal staan de lokale en landsbrede **projecten**.
- Er worden **projectteams** ingericht die specifieke onderwerpen oppakken (een instrument, onderzoek, thematisch project etc.).
- Deze projectteams kunnen een beroep doen op een groep van betrokken **experts**.
- Ca. 2 keer per jaar is er een **werkplaats** waar alle deelnemers aan de City Deal samenkomen.
- De sturing vindt plaats één keer per jaar in een **City Deal-overleg** (begroting, jaarplan en voortgang).
- En één keer per jaar wordt een **bestuurlijk overleg** gehouden waar besluiten over de koers worden genomen en een plek van inspiratie is.
- De **dagelijkse leiding** begeleidt het geheel.

Bekostiging City Deal Fietsen voor Iedereen

- Deelnemende partijen brengen zowel **capaciteit** als **financiële middelen** mee.
- Alle partijen worden gevraagd gemiddeld **2 dagen/maand** mee te werken aan de producten en projecten van de City Deal.
- Ministeries IenW en BZK dragen **om niet** de programmamanager, communicatieadviseur en dealmaker aan.
- De overheden (departementen, provincies en gemeenten) leveren **jaarlijks** een bedrag bij.
- Ministeries IenW en VWS dragen **aanvullende middelen** bij voor onder andere projectbudget en de flexpool.
- Bedrijfsleven, maatschappelijke organisaties en kennisinstellingen leveren **in-kind** bijdragen.
- Jaarlijks wordt een **begroting** vastgesteld.

	IenW	BZK	VWS	Gemeenten	Provincie
Jaarlijks	€50.000 €300.000 aanvullende bijdrage aan o.a. flexpool en projecten	€ 50.000	€50.000	€15.000 (G6) €10.000 (overige gemeenten)	€ 15.000
Eenmalig		€ 30.000	€150.000 aanvullende bijdrage aan o.a. flexpool en projecten in het 1ste jaar (voortzetten aanvullende bijdrage nader te bespreken)		
Om niet	Programma- manager Communicatie -adviseur	Dealmaker			

Wie doet er mee? (dd. 5 september)

Type organisatie	Positieve intentie tot deelname
Gemeenten	Amsterdam, Apeldoorn, Arnhem, Den Bosch, Den Haag, Eindhoven, Enschede, Haarlem, Heerlen, Leeuwarden, Leiden, Maastricht, Rotterdam, Utrecht, Zwolle
Ministeries	IenW, BZK, VWS
Maatschappelijke partners en kennisinstellingen	ANWB, BOVAG, Beweegalliantie, Fietzersbond, Platform 31, Stichting Leergeld
Bedrijven	Decathlon, Heijmans
Aantal	26